

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ РОМАНІСТИКИ

Напрями підготовки **6.020303 Філологія (мова і література іспанська)**
6.020303 Філологія (мова і література італійська)

Гуманітарний інститут

2014-2015

Робоча програма «ОСНОВИ РОМАНІСТИКИ» для студентів
за напрямами підготовки 6.020303 Філологія (мова і література іспанська)
6.020303 Філологія (мова і література італійська)

галузі знань 0203 «Гуманітарні науки»
2015 року - 23 с.

Укладач: Поліщук Надія Петрівна — доцент кафедри англійської мови Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської мови
Протокол від "4" березня 2015 року № 6.

Завідувач кафедри англійської мови

_____ (Ольшанський Д.В.)

Схвалено Вченою радою Гуманітарного інституту
за напрямами підготовки 6.020303 Філологія (мова і література іспанська)
6.020303 Філологія (мова і література італійська)

Протокол від 24 березня 2015 року № 7

Вчений секретар
_____ (Т.Л.Видайчук)

*Схвалено програму знань.
Горинь Вероніка родом з невеликої
містечка*

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
2. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
2.3. ПРОГРАМА.....	7
2.4. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ.....	8
2.5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	11
2.6. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ.....	15
2.7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	16
2.8. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	16
2.9. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ. ІНДЗ.....	17
2.9.1. ТЕМАТИКА ІНДЗ.....	17
2.9.2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДЗ.....	17
2.10. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ.....	19
2.11. ПОРЯДОК ПЕРЕВЕДЕННЯ РЕЙТИНГОВИХ ПОКАЗНИКІВ УСПІШНОСТІ У ЄВРОПЕЙСЬКІ ОЦІНКИ ECTS.....	19
2.12. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ.....	20
2.13. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	20
2.14. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ.....	20
2.15. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ.....	20
2.16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	21
2.17. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ ДО ПРОГРАМИ.....	22

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Романське мовознавство належить до тих лінгвістичних дисциплін, які закладають основи підготовки філологів. Ґрунтуючись на положеннях загального мовознавства, цей предмет передбачає введення студентів у спеціальну лінгвістику.

Теоретичний курс «Основи романістики» розроблено з опорою на метод порівняльно-історичного опису віх мовознавства і викладається в історичній парадигмі. Метою цього курсу лекцій є ознайомлення студентів з характерними рисами групи романських мов.

У ході вивчення курсу передбачено вирішення таких завдань:

- висвітлити генезис романських мов та принципів їх класифікації
- описати стилістичні різновиди латинської мови та особливості розмовного латинського мовлення; визначити причини диференціації народної латини та її перетворення в романські мови;
- типологічно спів ставити латинську та романську мовні системи з урахуванням їх історичного розвитку з метою визначення спільності романських мов;
- висвітлити умови формування романістики як науки;
- ознайомити студентів з побутом, звичаями, релігією, видами письма та культурою романців;
- висвітлити роль латинської мови у становленні та розвитку романських мов;
- ознайомити студентів із засадами порівняльно-історичного мо-вознавства та його базовими поняттями;
- у стислій формі подати характеристику фонетичної та граматичної систем романських мов у певні періоди їх розвитку;
- виявити загальні та особливі закономірності розвитку системи романських мов; встановити зовнішній та внутрішні фактори, що визначали розвиток мови та системи;
- викласти відомості про особливості лексичного складу романських мов, їх словникового запасу;

Мета занять полягає у тому, щоб поглибити ро-зуміння студентами основних теоретичних проблем історичної романістики, перевірити глибину опанування ними матеріалу на-вчальної програми, рекомендованої літератури та виявити рівень засвоєння базових понять і положень дисципліни.

Курс «Основи романістики» покликаний виробляти у студентів вміння зіставного мислення, історичного бачення мовознавчих явищ та павички узагальнювати, встановлювати спільні та відмінні риси у споріднених мовах. Це розширює не лише енци-клопедичну, але й лінгвістичну компетенцію філолога-спеціаліста.

У результаті вивчення курсу студенти повинні знати:

- вихідні положення;
- основні історичні фонетичні процеси у давньороманський період романських мов;
- сучасний стан фонетичної та лексико-граматичної систем романських мов;
- основні історичні джерела та пам'ятки писемності романських мов;

У результаті вивчення курсу студенти повинні вміти:

- розпізнати фонетичні явища у базових романських словах;
- дати морфологічну характеристику слів (повнозначних частин мови);
- визначити походження основної побутової чи вживаної наукової лексики;
- встановити джерела писемних пам'яток.

2. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1.ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс: Підготовка магістрів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3 Модулів: 2 навчальний проект: дослідницький проект з висвітленням результатів (презентація, доповідь) Змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 108 Тижневих годин: 2	Галузь знань 0203 Гуманітарні науки Напрями підготовки 6.020303 Філологія (мова і література іспанська) 6.020303 Філологія (мова і література італійська) Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>бакалавр</i>	Обов'язкова Рік підготовки: 2 Семестр: 4 Лекції: 16 Семінарів: 12 Самостійна робота: 36 Індивідуальна робота: 4 Модульні к.р. 4 Навчальний проект: ІНДЗ Вид контролю: екзамен

2.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Разом	Ауд.	Лекції	Сем.	Інд.	Контр.	Сам. Роб.
Модуль № 1.								
1	Романське мовознавство та предмет його вивчення.	10	4	2	2			6
2	Романія як історичне явище.	6	2	2				4
3	Латинська мова як основа романських мов.	8	4	2	2			4
4	Порівняльно-історичне вивчення романських мов.	8	4	2		2		4
	Модульна к.р. № 1	2					2	
	Усього	34	14	8	4	2	2	18
Модуль № 2								
1	Фонетична характеристика романських мов.	10	4	2	2			6
2	Граматична будова романських мов.	8	4	2	2			4
3	Лексична класифікація романських мов.	8	4	2	2			4
4	Основні напрямки вивчення сучасних романських мов.	10	6	2	2	2		4
	Модульна к.р. № 2	2					2	
	Усього	38	18	8	8	2	2	18
	Семестровий контроль	36					36	
	Усього за навч. рік	108	32	16	12	4	4+36	36

2.3. ПРОГРАМА

2.3.1. Змістовий модуль №1

Тема 1

Романське мовознавство та предмет його вивчення.

Романські мови. Загальна характеристика поняття Романії. Романські мови як споріднена група мов. Класифікація романських мов. Соціолінгвістичні аспекти. Загальнороманські лінгвістичні проблеми.

Тема 2

Романія як історичне явище.

Періодизація історії романських мов. Передісторія Романії. Племінні угруповання, розселення племен на Апенінському півострові, території західної Європи. Утворення давньороманських держав. Поняття романізації. Історичні особливості розвитку французької, іспанської, італійської португальської, румунської мов.

Тема 3

Латинська мова - як основа романських мов.

Етапи історії латинської мови: архаїчний, класичний та пізній періоди. Латинь в епоху середньовіччя та в наш час. Народна латинь. Проблеми хронології народної латині та її особливості. Засоби вивчення народної латині.

Тема 4

Порівняльно-історичне вивчення романських мов.

Фактори диференціації народної латині та створення романських мов. Етнічні фактори: адстрат, субстрат, суперстрат. Взаємовплив романських мов. Хронологічні та соціальні фактори. Літературні пам'ятки романських мов: французької, провансальської, каталанської, іспанської, португальської та галісійської мов, італійської, сардинської, ретороманської та далматинської.

Тема 5

Фонетична характеристика романських мов.

Шляхи фонетичних змін. Поняття «фонетичного закону» Тендеції розвитку та характерні особливості фонетичних систем. Наголос. Його характер в латинській та романській мовах. Типи дифтонгізації. Росвиток систем голосних та приголосних. Порівняльна характеристика фонетичних систем романських мов. .

Тема 6

Граматична будова романських мов.

Граматичні романізми та їх походження. Артикль. Частини мови: іменник, прикметник, прислівник в латинській та романській мовах. Дієслово. Семантичні підкласи дієслів. Формування груп дієслів. Категорія стану. Категорія виду. Синтаксис.

Тема 7

Лексична класифікація романських мов.

Загальнороманський лексичний фонд. Етимологічні словники. Лексична диференціація романських мов. Типи змін значень слів. Причини лексичних змін. Порівняльна характеристика словникового складу романських мов. Типи та способи словотворення в романських мовах.

Тема 8

Основні напрямки вивчення сучасних романських мов.

Сучасний стан романських мов: загальні відомості та історична довідка; орфографія, фонетика та наголос сучасних романських мов; граматики сучасних романських мов; іменник, прикметник, дієслова, числівник, займенник; деякі закономірності синтаксису сучасних романських мов та їх лексичні особливості. Класифікація романських мов: французька, італійська, іспанська, португальська.

2.4 ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Лекційне заняття № 1

Тема. Романське мовознавство та предмет його вивчення.

1. Романські мови. Загальна характеристика.
2. Поняття романських мов та Романії.
3. Класифікація романських мов.
4. Джерела романської писемності. Види письма.

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию. - М, Высш. шк. 1987 -344с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И Л. Ииколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Лекційне заняття № 2

Тема. Романія як історичне явище

1. Романія як історичне явище. Утворення давньої Романії.
2. Фактори романізації. Хронологія історичних подій.
3. Історичні умови утворення та розповсюдження романських мов.
4. Загальноєвропейські риси романських мов.

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию. - М, Высш. шк. 1987-344 с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..

6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Иколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Лекційне заняття № 3

Тема. Латинська мова - як основа романських мов.

1. Етапи історії латинської мови.: архаїчний, класичний, пізній періоди.
2. Латинь в епоху середньовіччя.
3. Народна латинь Проблеми хронології.
4. Засоби вивчення народної латині.

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. — 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Иколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Лекційне заняття № 4

Тема Порівняльно-історичне вивчення романських мов.

1. Перетворення народної латині в романські мови.
2. Фактори диференціації народної латині та утворення романських мов.
3. Взаємовплив романських мов. Хронологічні та соціальні фактори романських мов.
4. Літературні пам'ятки романських мов.

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. — 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Иколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Лекційне заняття № 5

Тема. Фонетична характеристика романських мов

1. Шляхи та передумови фонетичних змін
2. Тенденції розвитку та характерні особливості фонетичних систем романських мов
3. Порівняльна характеристика фонетичних систем романських мов.

4. Роль соціальних факторів у розповсюдженні фонетичних змін. .

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Иколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Лекційне заняття № 6

Тема Граматична будова романських мов

1. Граматичні романізми та їх походження
2. Частини мови, іменник, прикметник, прислівник в латинській та романській мовах.
3. Дієслово. Семантичні підкласи дієслів.
4. Категорія стану та виду в латинській та романських мовах.

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Иколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Лекційне заняття № 7

Тема Лексична класифікація романських мов

1. Особливості словникового складу романських мов.
2. Генетична характеристика лексики спільнороманських мов.
3. Лексична диференціація романських мов.
4. Порівняльна характеристика словникового складу романських мов.

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Иколина. — М., 1999.

7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Лекційне заняття №8

Тема. Основні напрямки вивчення сучасних романських мов

1. Сучасний стан романських мов
  - а) загальні відомості та історична довідка про романські мови;
  - б) орфографія, фонетика та наголос сучасної романських мов;
  - в) граматики сучасної англійської мови: іменник, артикль, прикметник, дієслова, числівник, займенник;
  - г) деякі особливості синтаксису;
  - д) лексика сучасних романських мов та їх діалекти.

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344 с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Ииколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

2.5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1

Семінарське заняття № 1

Тема Романське мовознавство та предмет його вивчення. Романія як історичне явище.

1. Походження, розвиток і будова романських мов.
2. романська мовна спільність.
3. Порівняльно-історичні дослідження романських мов.
4. Класифікація романських мов.
5. Романія як історичне поняття

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344 с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Ииколина. — М., 1999.

7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Семінарське заняття № 2

Тема. Латинська мова - як основа романських мов. порівняльно-історичне вивчення романських мов

1. Етапи історії латинської мови
2. Поняття народної латині
3. Перетворення народної латині в романські мови
4. Романізація та історичні умови утворення та розповсюдження романських мов

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344 с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камча-тов, И Л. Ииколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Семінарське заняття № 3

Тема. Фонетична характеристика романських мов

1. Поняття «фонетичного закону». Фонетичні зміни
1. Наголос. Його характер в латинській та романських мовах
2. Розвиток системи голосних в романських мовах
3. Розвиток системи приголосних в романських мовах

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344 с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С. В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камча-тов, И Л. Ииколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Семінарське заняття № 4

Тема. Граматична будова романських мов

1. Граматичні романізми та їх походження.
2. Іменні частини мови в латинській та романських мовах. Іменник, прикметник, прислівник.

3. Основні граматичні категорії дієслова.
4. Синтаксис. Порівняльна характеристика граматичних систем романських мов.

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344 с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И Л. Иколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Семінарське заняття № 5

Тема. Лексична класифікація романських мов

1. Загально романський лексичний фонд.
2. Принципи лексичних змін
3. Порівняльна характеристика словарного складу романських мов
4. Стилiстичне розшарування романських мов

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344 с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С. В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Иколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Семінарське заняття № 6

Тема. Сучасний стан романських мов

1. Історичні джерела сучасних романських мов.
2. Соціальний підхід до вивчення романських мов
3. Основні напрями сучасного дослідження з романської філології
4. Сучасний стан фонетичної, граматичної та лексичної систем романських мов

Рекомендована література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию. - М, Высш. шк. 1987 -344 с.
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.

4. Случинський С В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Николина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

2.6. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 72 год., лекції - 16 год., семінарські заняття – 12; індивідуальна робота - 4 год., самостійна робота - 36 год., модульний контроль - 4 год., семестровий контроль – 36 год.

Модулі	Модуль 1				Модуль 2			
Кількість балів за модуль	66				88			
Лекції	Л1	Л2	Л3	Л4	Л5	Л6	Л7	Л8
К-сть балів за відвідування лекцій 8*1=8	1	1	1	1	1	1	1	1
Теми лекцій та семінарів	Романське мовознавство та предмет його вивчення	Романія як історичне явище	Латинська мова - як основа романських мов.	Порівняльно-історичне вивчення романських мов.	Фонетична характеристика романських мов	Граматична будова романських мов	Лексична класифікація романських мов	Основні напрямки вивчення сучасних романських мов
№ Семінару	Семінар1		Семінар 2		Семінар 3	Семінар 4	Семінар 5	Семінар 6
К-сть балів за відвідування та роботу на семінарах (6*11=66)	11		11		11	11	11	11
Самостійна робота(30 балів)	5	5	5		5		5	5
ІНДЗ	30							
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 25 балів				Модульна контрольна робота № 2 25 балів			
Усього	184							

2.7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

	Тема	Форма контролю
1	Романія як історичне явище.	Реферат. Фіксована доповідь
2	Латинська мова - як основа романських мов.	Реферат. Фіксована доповідь
3	Фонетична характеристика давньороманських мов.	Реферат. Фіксована доповідь
4	Граматична будова давньороманських мов.	Реферат. Фіксована доповідь
5	Лексична класифікація давньороманських мов.	Реферат. Фіксована доповідь
6	Основні напрямки вивчення сучасних романських мов.	Реферат. Фіксована доповідь

2.8. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Романія як історичне явище. 6 год.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь.	5	1-2
Латинська мова - як основа романських мов. 6 год.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь	5	3-4
Фонетична характеристика давньороманських мов. 6 год.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь	5	3-4
Змістовий модуль 2			
Граматична будова давньороманських мов. 6 год.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь	5	5-6
Лексична класифікація давньороманських мов. 6 год.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь	5	7-8

Основні напрямки вивчення сучасних романських мов. 6 год.	Навчальний проект – презентація із захистом, доповідь	5	9-10
36 год		30 балів	

2.9. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ. ІНДЗ

ІНДЗ – індивідуальна науково-дослідна робота студентів, що ґрунтується на їхній самостійній пошуковій роботі. Одним із видів ІНДЗ є проект, результати виконання якого представляються у вигляді публічного захисту проекту – презентації або доповіді на семінарському занятті з використанням научних засобів та інформаційних технологій. Методичні рекомендації до ІНДЗ викладені в окремій публікації.

2.9.1. ТЕМАТИКА ІНДЗ

1. Основна синтаксична одиниця у романських мовах.
2. Дистинктивні риси морфологічної системи романських мов.
3. Морфологічна структура слова у романських мовах.
4. Про співвідношення синтаксичного та логіко-граматичного на рівні речення.
5. Формування словникового складу романських мов.
6. Алфавіти і орфографічні принципи романських мов.
7. Історична довідка та загальні відомості про французьку мову
8. Історична довідка та загальні відомості про іспанську мову
9. Історична довідка та загальні відомості про італійську мову
10. Писемні пам'ятки, філологія та культура французів.
11. Писемні пам'ятки, філологія та культура іспанців.
12. Писемні пам'ятки, філологія та культура італійців.
13. Соціомовні контакти романців та їх наслідки в лексикограматичній структурі мови.
14. Романська етнолінгвістика.
15. Наголос у словах романських мов.
16. Граматичні категорії дієслова романських мов.
17. Іменні форми дієслова романських мов.
18. Загальні відомості та історична довідка про сучасний стан романських мов.

2.9.2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДЗ

Представлення результатів навчально-дослідної роботи здійснюється студентами через усну доповідь або презентацію з використанням електронних засобів інтерактивної дошки SMART. Студенти обирають тему для дослідження із рекомендованого списку або за погодженням викладача. Усна доповідь повинна мати чітку і логічну структуру, що

відображує дослідницький характер роботи, також представляє результати цього дослідження, а саме:

1. Атуальність теми дослідження
2. Ступінь вивченості проблеми
3. Мета і завдання
4. Виклад основного матеріалу
5. Висновки

№ п\п	Оцінка, критерії оцінки	Кількість балів
1	« відмінно » виставляється за умов, якщо знання студента повністю відповідають зазначеним вимогам; студент правильно відповідає на два теоретичні запитання і виконує практичне завдання. За своєю формою відмінна відповідь має бути повною та логічною, матеріал викладатися чітко;	27-30
2	« добре » виставляється за умови, коли студент дає повну пра-вильну відповідь на одне теоретичне запитання, безпомилково виконує практичне завдання, але припускається нечіткості при відповіді на друге теоретичне запитання, або якщо студент дає правильні, але недостатньо повні відповіді на обидва теоретичні запитання;	23-26
3	« задовільно » виставляється за умови, коли студент дає відповідь лише на одне теоретичне запитання з двох або у відповідях на обидва запитання припускається похибок, неточності визначень, робить помилки при виконанні практичного завдання;	18-22
4	« незадовільно » виставляється у тих випадках, коли відповідь не задовольняє хоча б один з оціночних критеріїв або за рівнем повноти виявляється нижче вимог прийнятого мінімуму знань.	Нижче 18

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою

Високий	27-30	Відмінно
Достатній	25-26 (B), 23-24 (C)	Добре
Середній	20-22 (D), 18-19 (E)	Задовільно
Низький	Менше 18	Незадовільно

2.10. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ

№ п п	Вид діяльності	Кіль-сть балів	Кіль-сть одиниць до розрахунку	Усього
1	Відвідування лекцій	1	8	8
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	6	6
3	Робота на семінарському занятті (практичному), відповідь, участь у дискусії, виступ, повідомлення	10	6	60
4	ІНДЗ	30	1	30
5	Самостійна робота	5	6	30
6	Модульна контрольна робота	25	2	50
	Усього			184
Максимальна кількість балів 184, коефіцієнт розрахунку $K = 1,84$				

2.11. ПОРЯДОК ПЕРЕВЕДЕННЯ РЕЙТИНГОВИХ ПОКАЗНИКІВ УСПІШНОСТІ У ЄВРОПЕЙСЬКІ ОЦІНКИ ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним)	F

35 – 59	курсом) «незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 69 70-74	«задовільно»	E D
75 – 81 82-89	«добре»	C B
90 – 100	«відмінно»	A

2.12. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за продемонстровані системні знання матеріалу в заданому обсязі, виявлену готовність користуватися цими знаннями у майбутній професійній діяльності, та під час проходження педагогічної практики, повне і адекватне володіння методичною термінологією .
«добре»	ставиться за засвоєння необхідної суми знань та виявлене вміння користуватися цими знаннями у практичній професійній діяльності. Водночас у відповіді зафіксовані певні неточності.
«задовільно»	ставиться за виявлення знань основного навчального матеріалу в обсязі, в цілому достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, водночас наявність певних неточностей та помилок, репродуктивний характер знань, недостатню готовність до використання їх у практичній діяльності.
«незадовільно»	Оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

2.13. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МЕТОДИ: лекції, семінарські заняття, Індивідуальна робота студентів, дискусії та круглі столи.

2.14. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Навчальна програма, робоча навчальна програма, курс лекцій з лінгвокультурології, підручник з лінгвокультурології, програмно-методичні розробки для інтерактивної дошки SMART.

2.15. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Романські мови. Загальна характеристика.
2. Поняття романських мов та Романії.
3. Класифікація романських мов.
4. Джерела романсько писемності. Види письма.
5. Романія як історичне явище. Утворення давньої Романії.
6. Фактори романізації. Хронологія історичних подій.
7. Історичні умови утворення та розповсюдження романських мов.
8. Загальноєвропейські риси романських мов.
9. Етапи історії латинської мови.: архаїчний, класичний, пізній періоди.
10. Латинь в епоху середньовіччя.
11. Народна латинь Проблеми хронології.
12. Засоби вивчення народної латині.
13. Перетворення народної латині в романські мови.
14. Фактори диференціації народної латині та утворення романських мов.
15. Взаємовплив романських мов. Хронологічні та соціальні фактори романських мов.
16. Шляхи та передумови фонетичних змін
17. Тенденції розвитку та характерні особливості фонетичних систем романських мов
18. Порівняльна характеристика фонетичних систем романських мов.
19. Роль соціальних факторів у розповсюдженні фонетичних змін. .
20. Граматичні романізми та їх походження
21. Частини мови, іменник, прикметник, прислівник в латинській та романській мовах.
22. Категорія стану та виду в латинській та романських мовах.
23. Особливості словникового складу романських мов.
24. Генетична характеристика лексики спільнороманських мов.
25. Лексична диференціація романських мов.
26. Порівняльна характеристика словникового складу романських мов.
27. Сучасний стан романських мов
28. Загальні відомості та історична довідка про романські мови;
29. Орфографія, фонетика та наголос сучасної романських мов;
30. Граматика сучасної англійської мови: іменник, артикль, прикметник, дієслова, числівник.
31. Лексика сучасних романських мов та їх діалекти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Дворжецька М. П. Актуальні проблеми романогерманського мовознавства та методика викладання іноземних мов. К.; - Вища школа. Вид-во при Київ. Ун-ті, 1980. – 128 с.
2. Алисова Т.Б. Репина Т.А. Введение в романскую филологию .- М, Высш. шк. 1987 -344с
3. Кочергам М. 77. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. — К, 1999.
4. Случинський С. В. Загальне мовознавство / С. В. Случинський. — К., 2002.
5. Зубова Т.Е. Введение в романскую филологию. – Мн. : Высш. шк. , 1983. – 163 с..
6. Камчатов А. М., Николина Н. А. Введение в языкознание / А. М. Камчатов, И. Л. Иколина. — М., 1999.
7. Michael Metzeltin: Las lenguas románicas estándar. Historia de su formación y de su uso, Uviéu, Academia de la Llingua Asturiana, 2004, 300 pp

Додаткова література

1. Будагов Р. А. Сравнительно-семасиологические исследования. (Романские языки). - М.: Наука, 1963.
2. Будагов Р.А. Сходства и несходства между родственными языками. Романский лингвистический материал. - М.: Наука, 1985.
3. Е. А. Реферовская. Истоки аналитизма романских языков. Очерки по синтаксису раннесредневековой латыни. Издательство ЛКИ, 2007. - 152 стр.
4. Dizionario moderno della lingua italiana, Milano, 1984.
5. Ernout A., Meillet A., Dictionnaire etymologique de la langue latine, histoire des mots, 4 ed., Paris, 1959.
6. Grand Larousse de la Langue fran-sasaise en sept Volumes. - Paris: Larousse, 1986.

ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ ДО ПРОГРАМИ

Робоча навчальна програма

Основи романістики

Укладач: Поліщук Надія Петрівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.